

Wojewódzki Urząd Pracy
w Szczecinie

SYTUACJA OSÓB MŁODYCH NA RYNKU PRACY W WOJEWÓDZTWIE ZACHODNIOPOMORSKIM W 2016 ROKU

OPRACOWANIE:
Wydział Badań i Analiz
Biuro Statystyki Publicznej

Szczecin 2017 r.

Wstęp	3
1. Bezrobocie osób do 25 roku życia w Unii Europejskiej	4
2. Aktywność ekonomiczna ludności według wyników BAEL GUS	5
3. Bezrobocie rejestrowane osób do 30 roku życia, w tym do 25 roku życia w Polsce	8
4. Bezrobocie rejestrowane osób do 30 roku życia, w tym do 25 roku życia w województwie zachodniopomorskim	9
5. Bilans osób bezrobotnych do 30 roku życia, w tym do 25 roku życia w województwie zachodniopomorskim	10
6. Osoby bezrobotne do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki w województwie zachodniopomorskim	12
7. Struktura osób bezrobotnych do 30 roku życia, w tym do 25 roku życia według płci, miejsca zamieszkania, wykształcenia, stażu pracy i czasu pozostawania bez pracy w województwie zachodniopomorskim	13
8. Struktura zawodowa bezrobotnych do 30 roku życia, w tym do 25 roku życia w województwie zachodniopomorskim .	16
9. Struktura zawodowa bezrobotnych do 12 miesięcy od dnia zakończenia nauki w województwie zachodniopomorskim	18
Podsumowanie	21

Wstęp

Osoby bezrobotne do 30 roku życia w myśl ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy mają status osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy. Z grupy tej wyodrębnione są dodatkowo licznie reprezentowane w statystykach rynku pracy osoby bezrobotne do 25 roku życia. Trudna sytuacja osób młodych przed wejściem czy funkcjonowaniem na rynku pracy wymaga zastosowania dodatkowych instrumentów wspierających ich rozwój, konkurencyjność i aktywizację zawodową. Wraz z ostatnią nowelizacją ustawy poszerzono wachlarz instrumentów skierowanych do osób młodych. Obok popularnych form jakimi niezmiennie są szkolenia i staże, osoby do 30 roku życia od 2014 roku mają możliwość skorzystania z nowych instrumentów rynku pracy tj. bon szkoleniowy, bon stażowy, bon zatrudnieniowy, bon na zasiedlenie. Od 1 stycznia 2016 roku pracodawcy chcący zatrudnić osoby młode podejmujące pierwszą pracę mogą otrzymać refundację kosztów składek na ubezpieczenie społeczne.

Opracowanie rozpoczyna informacja dotycząca bezrobocia osób młodych do 25 roku życia w krajach znajdujących się w Unii Europejskiej na podstawie danych Europejskiego Urzędu Statystycznego – Eurostat. Dla zobrazowania sytuacji osób młodych zaprezentowano ponadto wskaźniki z wyników Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności Głównego Urzędu Statystycznego i Urzędu Statystycznego w Szczecinie. Dalszą część opracowania poświęcono analizie bezrobocia rejestrowanego wśród młodych bezrobotnych na obszarze Pomorza Zachodniego i na poziomie województw. Oprócz podstawowych informacji dotyczących stanu i bilansu, zaprezentowano strukturę młodych bezrobotnych według płci, miejsca zamieszkania, wykształcenia, stażu pracy, czasu pozostawania bez pracy i kwalifikacji zawodowych. Uzupełnienie analizy stanowią rozdziały poświęcone grupie bezrobotnych do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki (absolwenci).

1. Bezrobocie osób do 25 roku życia w Unii Europejskiej

Dane Europejskiego Urzędu Statystycznego (Eurostat) pokazują, że bezrobocie osób młodych jest w dużym stopniu zróżnicowane terytorialnie. W grudniu 2016 roku stopa bezrobocia w grupie osób poniżej 25 roku życia wyniosła 20,2% w krajach znajdujących się w strefie euro (EA19) oraz 17,9% w 28 krajach zrzeszonych w Unii Europejskiej (EU28) czyli o odpowiednio 1,5 pkt proc. i 1,6 pkt proc. mniej niż rok wcześniej. Najniższą stopę bezrobocia dla analizowanej grupy spośród krajów należących do Unii zaobserwowano w Niemczech (6,7%), z kolei zdecydowanie wyższy poziom bezrobocia wśród młodych notowano w krajach z południa Europy tj. w Grecji (45,2%), w Hiszpanii (42,6%). Bezrobocie osób młodych według Eurostat w Polsce w grudniu 2016 roku kształtowało się na poziomie 15,2%.

Tabela 1. Średnia miesięczna stopa bezrobocia ogółem oraz w grupie do 25 roku życia według Eurostat w grudniu 2015 i 2016 roku (dostęp dnia 05.04.2017 r.)

Państwo/obszar	Stopa bezrobocia ogółem (%)		Zmiana (w pkt proc.)	Stopa bezrobocia w grupie bezrobotnych do 25 roku życia (%)		Zmiana (w pkt proc.)	
	grudzień 2015 r.	grudzień 2016 r.		grudzień 2015 r.	grudzień 2016 r.		
EU 28	9,0	8,2	-0,8	19,5	17,9	-1,6	
EA 19	10,4	9,6	-0,8	21,7	20,2	-1,5	
EU 28	Belgia	8,6	7,0	-1,6	24,5	19,1	-5,4
	Bulgaria	8,1	6,8	-1,3	20,7	16,0	-4,7
	Czechy	4,5	3,5	-1,0	10,7	10,4	-0,3
	Dania	6,0	6,2	0,2	11,1	12,9	1,8
	Niemcy	4,4	3,9	-0,5	7,1	6,7	-0,4
	Estonia	6,4	6,2	-0,2	17,9	13,4	-4,5
	Irlandia	8,9	6,9	-2,0	19,1	15,9	-3,2
	Grecja	24,1	23,1	-1,0	50,1	45,2	-4,9
	Hiszpania	20,7	18,4	-2,3	46,1	42,6	-3,5
	Francja	10,2	10,0	-0,2	24,7	23,8	-0,9
	Chorwacja	15,1	12,1	-3,0	38,5	28,8	-9,7
	Włochy	11,6	11,9	0,3	38,1	38,6	0,5
	Cypr	13,0	13,3	0,3	29,6	30,4	0,8
	Łotwa	10,0	9,6	-0,4	19,4	17,3	-2,1
	Litwa	8,8	7,6	-1,2	13,5	15,4	1,9
	Luksemburg	6,5	6,2	-0,3	17,7	19,5	1,8
	Węgry	6,2	4,3	-1,9	14,7	11,5	-3,2
	Malta	5,2	4,1	-1,1	10,9	13,0	2,1
	Holandia	6,6	5,4	-1,2	11,2	10,2	-1,0
	Austria	6,0	5,7	-0,3	11,6	10,2	-1,4
	Polska	6,9	5,5	-1,4	19,9	15,2	-4,7
	Portugalia	12,2	10,2	-2,0	30,3	26,3	-4,0
	Rumunia	6,6	5,5	-1,1	20,9	20,4	-0,5
	Słowenia	8,3	7,9	-0,4	16,6	14,5	-2,1
	Słowacja	10,7	8,9	-1,8	25,2	19,8	-5,4
	Finlandia	9,3	8,8	-0,5	21,7	20,3	-1,4
Szwecja	7,2	6,9	-0,3	19,2	19,2	0,0	
Wielka Brytania	5,0	4,6	-0,4	13,4	12,1	-1,3	
Islandia	3,3	3,0	-0,3	7,4	7,0	-0,4	
Norwegia	4,6	4,4	-0,2	10,0	10,4	0,4	
Turcja	10,2	11,9	1,7	18,2	22,1	3,9	
USA	5,0	4,7	-0,3	11,3	10,0	-1,3	
Japonia	3,3	3,1	-0,2	5,2	4,8	-0,4	

Źródło: opracowanie własne WUP w Szczecinie na podstawie danych Eurostat <http://ec.europa.eu/eurostat/data/database>

Z porównania danych z końca 2015 i 2016 roku wynika, że w większości krajów Unii Europejskiej w ciągu ostatnich 12 miesięcy notowano spadek bezrobocia wśród osób do 25 roku życia, największy w Chorwacji, o 9,7 pkt proc. Według Eurostat w Polsce stopa bezrobocia w grupie najmłodszych bezrobotnych była o 4,7 pkt proc. niższa niż w grudniu 2015 roku. Największy wzrost bezrobocia w ciągu 2016 roku zaobserwowano na Malcie, o 2,1 pkt proc.

2. Aktywność ekonomiczna ludności według wyników BAEL GUS

Zgodnie z wynikami reprezentacyjnego Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL) Głównego Urzędu Statystycznego, w IV kwartale 2016 roku współczynnik aktywności zawodowej¹ ludności w województwie zachodniopomorskim wyniósł 52,8% wobec 52,2% w analogicznym okresie ubiegłego roku. Analizowany wskaźnik różnił się w poszczególnych grupach wiekowych, a dla osób w wieku 15 – 24 lata wyniósł 28,8% tj. 3,3 pkt proc. mniej niż przed rokiem. Największą aktywnością zawodową wykazywały się osoby w wieku 35 – 44 lata tj. 84,2%, o 2,0 pkt proc. więcej w skali roku. Spadki aktywności zawodowej notowano w większości grup wiekowych, z kolei jedyny wzrost aktywności w porównaniu z IV kwartałem 2015 r. zaobserwowano wśród osób w wieku 65 lat i więcej, o 1,6 pkt proc.

Tabela 2. Współczynnik aktywności zawodowej (%) w grupach wiekowych w województwie zachodniopomorskim w IV kwartale 2015 i 2016 roku

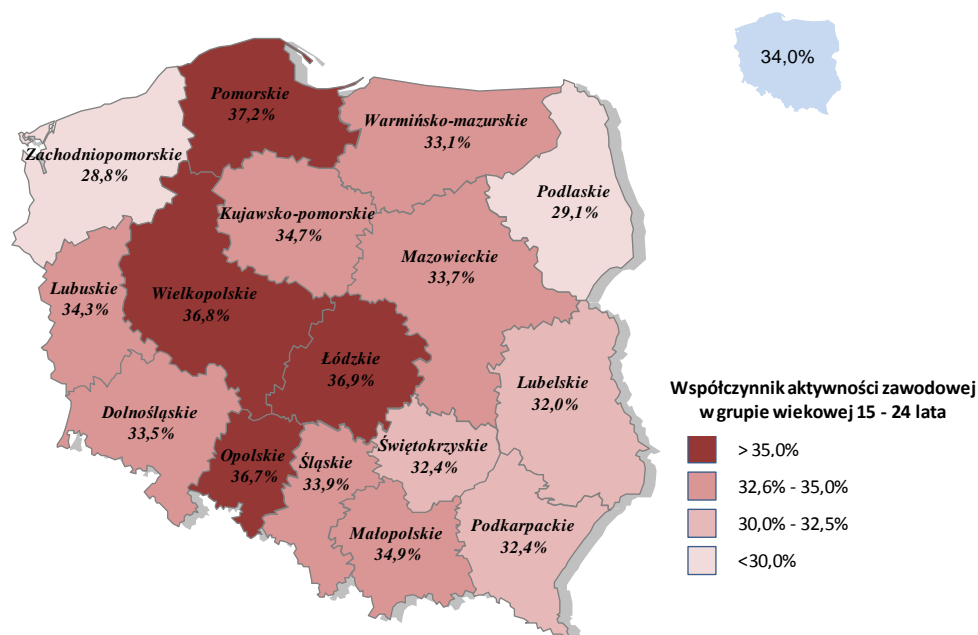
wiek	IV kwartał 2015 r.	IV kwartał 2016 r.	wzrost/spadek w pkt proc.
15 - 24 lata	32,1	28,8	-3,3
25 - 34 lata	83,8	82,1	-1,7
35 - 44 lata	86,2	84,2	-2,0
45 - 54 lata	80,4	77,2	-3,2
55 - 64 lata	44,7	44,6	-0,1
65 lat i więcej	3,3	4,9	1,6
ogółem	52,2	52,8	0,6

Źródło: opracowanie własne WUP w Szczecinie na podstawie BAEL GUS (Bank Danych Lokalnych).

Współczynnik aktywności zawodowej w ogóle ludności w Polsce w IV kwartale 2016 roku kształtował się na poziomie 56,3% (w ubiegłym roku - 56,5%), z kolei w grupie wiekowej 15 – 24 lata wyniósł 34,0% (32,8% przed rokiem). Aktywność zawodowa osób do 25 roku życia jest zróżnicowana terytorialnie, a najwyższą wykazywały się osoby zamieszkujące województwo pomorskie – 37,2%, a następnie województwa: łódzkie, wielkopolskie, opolskie. W 2016 roku zmniejszyła się aktywność zawodowa młodych osób w województwie zachodniopomorskim i charakteryzowały się one najniższą aktywnością w porównaniu z mieszkańcami pozostałych województw.

¹ Współczynnik aktywności zawodowej jest to procentowy udział aktywnych zawodowo danej kategorii w ogólnej liczbie ludności danej kategorii (wyróżnianej m.in. ze względu na wiek, poziom wykształcenia).

Mapa 1. Współczynnik aktywności zawodowej w grupie wiekowej 15 – 24 lata według województw w IV kwartale 2016 roku

Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie, Wydział Badań i Analiz

Źródło danych: BAEL GUS (Bank Danych Lokalnych).

Kolejnym miernikiem sytuacji na rynku pracy wyliczonym w przypadku Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności jest wskaźnik zatrudnienia², który w IV kwartale 2016 roku w województwie zachodniopomorskim wyniósł 49,4% wobec 48,4% przed rokiem. W grupie osób w wieku 15 – 24 lata kształtował się na poziomie 22,9% tj. 0,8 pkt proc. mniej niż w roku ubiegłym.

Tabela 3. Wskaźnik zatrudnienia (%) w grupach wiekowych w województwie zachodniopomorskim w IV kwartale 2015 i 2016 roku

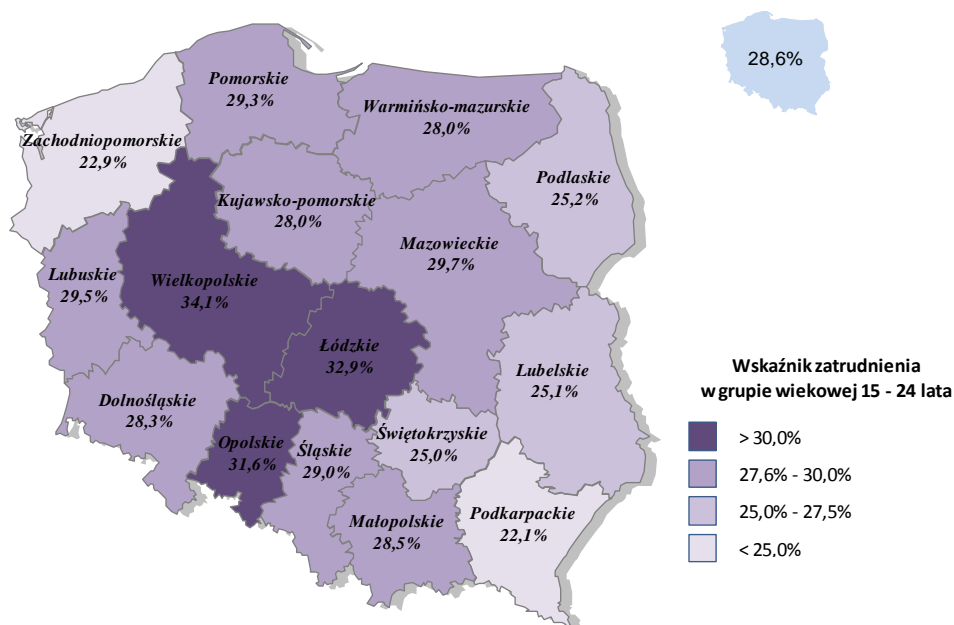
wiek	IV kwartał 2015 r.	IV kwartał 2016 r.	wzrost/spadek w pkt proc.
15 - 24 lata	23,7	22,9	-0,8
25 - 54 lata	78,5	77,3	-1,2
55 - 64 lata	42,4	41,5	-0,9
20 - 64 lata	64,7	64,8	0,1
ogółem	48,4	49,4	1,0

Źródło: opracowanie własne WUP w Szczecinie na podstawie BAEL GUS (Bank Danych Lokalnych).

Wskaźnik zatrudnienia mieszkańców Polski do 25 roku życia w IV kwartale 2016 roku wyniósł 28,6%. Ponad 30 - procentową wartość wskaźnika notowano w następujących województwach: wielkopolskim, łódzkim, opolskim. Wyraźnie niższy udział pracujących w powyższej grupie zaobserwowano w województwie podkarpackim – 22,1% i w województwie zachodniopomorskim – 22,9%.

² Wskaźnik zatrudnienia jest to procentowy udział pracujących danej kategorii w ogólnej liczbie ludności danej kategorii.

Mapa 2. Wskaźnik zatrudnienia w grupie wiekowej 15 – 24 lata według województw w IV kwartale 2016 roku

Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie, Wydział Badań i Analiz

Źródło danych: BAEL GUS (Bank Danych Lokalnych).

Z wyników BAEL GUS zrealizowanego w IV kwartale 2016 roku, wynika, że w województwie zachodniopomorskim najwyższą stopę bezrobocia³ notowano w grupie osób w wieku 15 – 24 lata tj. 20,4% wobec 26,2% w analogicznym okresie ubiegłego roku. W pozostałych grupach wiekowych stopa bezrobocia kształtowała się od 4,0% do 6,9%. W porównaniu z rokiem ubiegłym wzrost bezrobocia zaobserwowano jedynie wśród osób powyżej 55 roku życia, o 1,5 pkt proc. Największy spadek bezrobocia notowano w grupie wiekowej 15 – 24 lata, o 5,8 pkt proc.

Tabela 4. Stopa bezrobocia (%) w grupach wiekowych w województwie zachodniopomorskim w IV kwartale 2015 i 2016 roku

wiek	IV kwartał 2015 r.	IV kwartał 2016 r.	wzrost/spadek w pkt proc.
15 - 24 lata	26,2	20,4	-5,8
25 - 34 lata	8,4	6,9	-1,5
35 - 44 lata	4,2	4,0	-0,2
45 - 54 lata	5,2	4,0	-1,2
55 lat i więcej	4,8	6,3	1,5
ogółem	7,2	6,3	-0,9

Źródło: opracowanie własne WUP w Szczecinie na podstawie BAEL GUS.

Struktura ludności według statusu na rynku pracy obejmuje osoby pracujące, bezrobotne i biernie zawodowo. Pracujący i bezrobotni tworzą grupę osób aktywnych zawodowo. Do biernych zawodowo kwalifikuje się osoby niepracujące i nieposzukujące pracy. Według wyników BAEL w IV kwartale 2016 roku grupa biernych zawodowo w województwie zachodniopomorskim liczyła 641 tys. osób (w tym 283 tys. w wieku produkcyjnym), stanowiąc 47,2% ogółu badanej ludności w wieku 15 lat i więcej. Osoby pracujące stanowiły 49,4% ogółu, a pozostałe 3,3% to grupa osób bezrobotnych. Odmienne

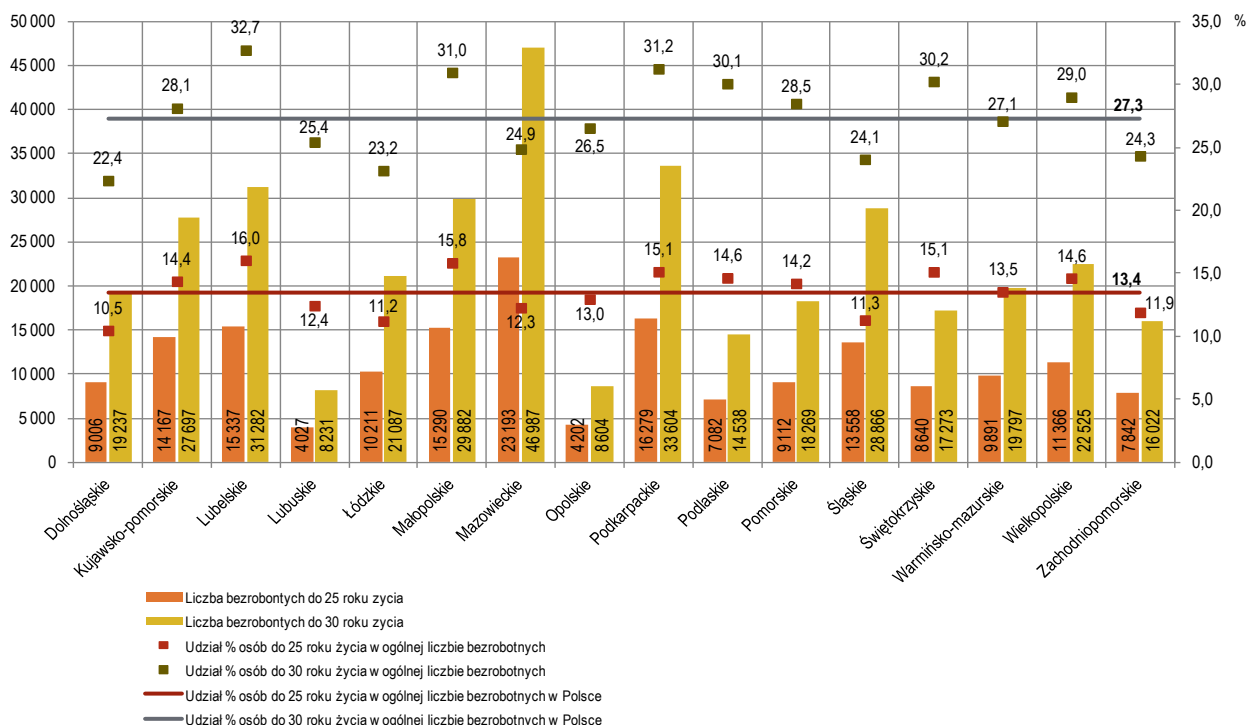
³ Stopa bezrobocia jest to procentowy udział bezrobotnych danej kategorii w liczbie aktywnych zawodowo danej kategorii. Liczona według metodologii BAEL GUS.

prezentowała się struktura statusu na rynku pracy ludności w wieku 15 – 24 lata. W zbiorowości tej pracowało 22,9% osób, 5,9% stanowiły osoby bezrobotne, a bierność zawodowa dotyczyła 71,2% najmłodszych badanych. Największy udział pracujących notowano w grupie wiekowej 35 – 44 lata, tj. 80,8%, a bierność zawodowa dotyczyła 15,4% osób z tej grupy. W stosunku do wyników za IV kwartał 2015 r. liczba biernych zawodowo wśród osób w wieku 15 – 24 lata zwiększyła się o 32 tys.

3. Bezrobocie rejestrowane osób do 30 roku życia, w tym do 25 roku życia w Polsce

Na koniec grudnia 2016 roku w rejestrach powiatowych urzędów pracy w Polsce znajdowało się łącznie blisko 179,2 tys. osób do 25 roku życia wobec 237,0 tys. w analogicznym okresie ubiegłego roku. Analizowana grupa stanowiła 13,4% wszystkich bezrobotnych tj. 1,7 pkt proc. mniej niż przed rokiem. Najwięcej bezrobotnych do 25 roku życia zarejestrowanych było w województwie mazowieckim – 23,2 tys. osób (12,3% bezrobotnych w regionie), a najmniej w województwie lubuskim – 4,0 tys. osób (12,4% bezrobotnych w regionie). Odsetek osób z badanej grupy wśród zarejestrowanych jest zróżnicowany terytorialnie. W siedmiu województwach był on niższy niż w Polsce, także w województwie zachodniopomorskim, gdzie na koniec 2016 roku kształtował się na poziomie 11,9% (13,1% przed rokiem). Udział najmłodszych bezrobotnych wahał się od 10,5% na Dolnym Śląsku do 16,0% w województwie lubelskim. W porównaniu z danymi z końca 2014 roku liczba bezrobotnych do 25 roku życia w ciągu 12 miesięcy zmniejszyła się we wszystkich województwach, od 16,6% w województwie kujawsko - pomorskim do 29,0% w województwie małopolskim.

Wykres 1. Liczba oraz udział procentowy osób bezrobotnych do 30 i do 25 roku życia według województw – stan na koniec grudnia 2016 roku

Źródło: opracowanie własne WUP w Szczecinie na podstawie danych MRPIPS.

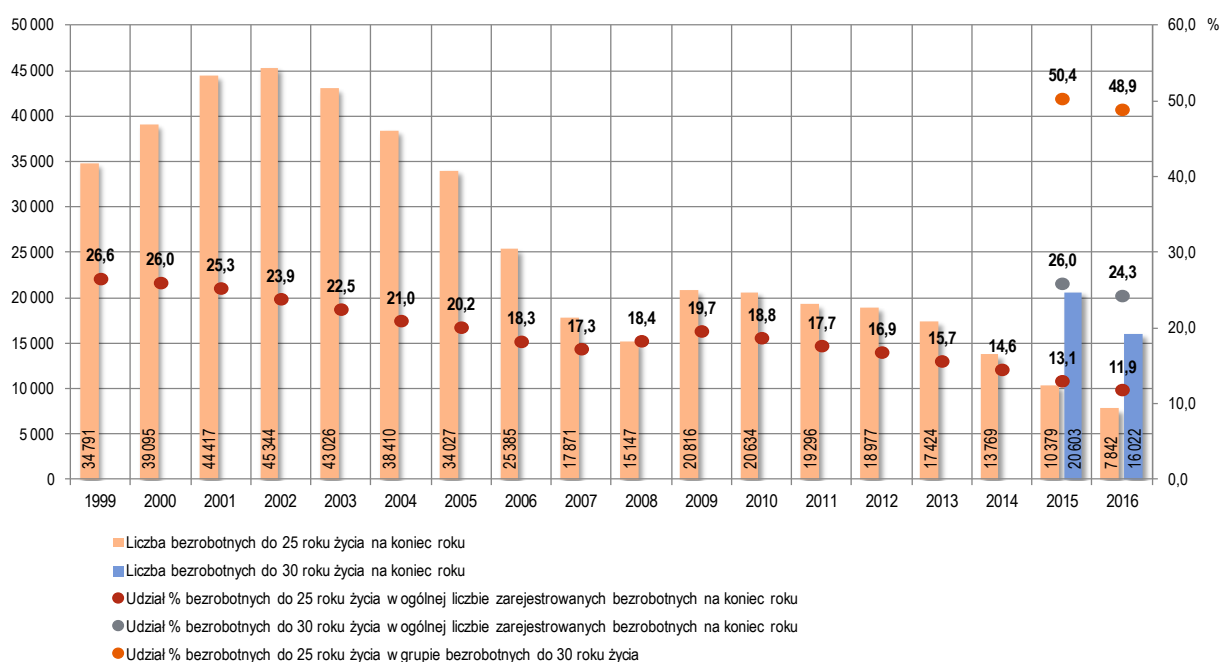
Grupa bezrobotnych do 30 roku życia na koniec 2016 roku liczyła 363,9 tys. osób, w tym 49,2% stanowiły osoby do 25 roku życia. Udział tej kategorii bezrobotnych wyniósł 27,3%. Najwięcej bezrobotnych do 30 roku życia

zarejestrowanych było w województwie mazowieckim – 47 tys. osób (24,9% bezrobotnych w regionie), a najmniej w województwie lubuskim – 8,2 tys. osób (25,4% bezrobotnych w regionie). Odsetek bezrobotnych z grupy do 30 roku życia wśród zarejestrowanych był różnicowany na poziomie województw i wynosił od 22,4% w województwie dolnośląskim do 32,7% w województwie lubelskim. W województwie zachodniopomorskim co czwarta osoba do 30 roku życia była nie posiadała zatrudnienia.

4. Bezrobocie rejestrowane osób do 30 roku życia, w tym do 25 roku życia w województwie zachodniopomorskim

Na koniec 1999 roku kategoria osób do 25 roku życia w województwie zachodniopomorskim liczyła blisko 34,8 tys. osób, a jej udział w ogólnej liczbie zarejestrowanych bezrobotnych wyniósł 26,6%. Na koniec 2016 roku według rejestrów powiatowych urzędów pracy grupa ta liczyła 7,8 tys. osób, najmniej od powstania województwa. W porównaniu z rokiem poprzednim zanotowano spadek w grupie najmłodszych bezrobotnych o 2,5 tys. osób. W dalszym ciągu w porównaniu z latami ubiegłymi zauważalny jest także systematyczny spadek udziału tej grupy bezrobotnych w ogólnej liczbie bezrobotnych (z 19,7% na koniec 2009 roku do 11,9% na koniec 2016 roku).

Wykres 2. Liczba bezrobotnych do 25 roku życia i do 30 roku życia oraz ich udział procentowy w ogólnej liczbie zarejestrowanych bezrobotnych w województwie zachodniopomorskim w latach 1999 - 2016

Źródło: opracowanie własne WUP w Szczecinie na podstawie sprawozdania MPiPS-01.

W końcu 2016 roku w rejestrach urzędów pracy w województwie zachodniopomorskim znajdowało się łącznie 16 tys. osób do 30 roku życia stanowiących ¼ ogółu zarejestrowanych. W stosunku do danych z końca 2015 roku notowano spadek w tej grupie bezrobotnych o 4,6 tys. osób. Blisko połowę grupy stanowiły osoby do 25 roku życia.

Według stanu na koniec 2016 roku udział osób bezrobotnych do 25 roku życia w ogólnej liczbie zarejestrowanych bezrobotnych w województwie zachodniopomorskim wyniósł 11,9% tj. 1,2 pkt proc. mniej niż w analogicznym okresie poprzedniego roku. Najwięcej bezrobotnych zarejestrowanych było w powiecie szczecineckim – 733 osoby wobec 897 przed rokiem oraz w powiecie stargardzkim – 525 osób wobec 849 rok wcześniej. W Szczecinie w rejestrach pozostawało 497

osób do 25 roku życia. Najmniej bezrobotnych z analizowanej grupy notowano w Świnoujściu tj. 43 osoby. W porównaniu z końcem 2015 roku spadek liczby najmłodszych bezrobotnych notowano we wszystkich powiatach, największy w powiecie stargardzkim, o 324 osoby. Udział bezrobotnych do 25 roku życia w ogóle bezrobotnych w powiatach na koniec 2016 roku wahał się od 5,5% w Świnoujściu do 14,8% w powiatach choszczeńskim i świdwińskim.

Tabela 5. Liczba bezrobotnych do 30 roku życia i 25 roku życia oraz ich udział w ogólnej liczbie bezrobotnych w powiatach na koniec roku

Powiat	Bezrobotni do 30 roku życia				Bezrobotni do 25 roku życia			
	2015		2016		2015		2016	
	Liczba	Udział % w ogóle bezrobotnych	Liczba	Udział % w ogóle bezrobotnych	Liczba	Udział % w ogóle bezrobotnych	Liczba	Udział % w ogóle bezrobotnych
Białogardzki	1 067	26,1	902	25,9	533	13,0	452	13,0
Choszczeński	1 056	31,5	846	28,9	557	16,6	433	14,8
Drawski	1 227	28,0	932	26,6	659	15,0	478	13,7
Goleniowski	815	29,5	671	26,5	433	15,7	341	13,5
Gryficki	1 150	27,6	844	27,6	588	14,1	439	14,4
Gryfiński	1 121	30,1	887	25,8	629	16,9	458	13,3
Kamieński	827	26,6	785	26,1	423	13,6	358	11,9
Kołobrzeski	640	25,7	548	24,8	323	13,0	258	11,7
Miasto Koszalin	802	19,3	588	17,3	339	8,1	226	6,7
Koszaliński	1 050	25,0	809	24,4	552	13,1	400	12,0
Łobeski	783	29,6	737	28,6	400	15,1	374	14,5
Mysłiborski	734	29,0	584	25,7	379	15,0	291	12,8
Policki	602	24,8	529	25,0	280	11,5	237	11,2
Pyrzycki	747	30,5	506	25,2	398	16,2	264	13,1
Ślawieński	1 012	27,5	819	25,0	511	13,9	417	12,7
Stargardzki	1 571	30,2	1 072	26,5	849	16,3	525	13,0
Szczecinecki	1 638	28,4	1 409	27,2	897	15,6	733	14,1
Świdwiński	992	30,8	760	29,4	517	16,0	382	14,8
Miasto Świnoujście	159	16,4	111	14,2	68	7,0	43	5,5
Walecki	650	26,8	474	23,2	311	12,8	236	11,6
Miasto Szczecin	1 960	16,9	1 209	14,9	733	6,3	497	6,1
Zachodniopomorskie	20 603	26,0	16 022	24,3	10 379	13,1	7 842	11,9

Źródło: opracowanie własne WUP w Szczecinie na podstawie sprawozdania MPiPS-01.

Liczba bezrobotnych do 30 roku życia w powiatowych urzędach pracy wynosiła od 111 osób w Świnoujściu do 1 409 osób w powiecie szczecineckim. Ponad tysiąc osób z tej grupy notowano także w Szczecinie i w powiecie stargardzkim. Odsetek bezrobotnych do 30 roku życia wahał się od 14,2% w Świnoujściu do 29,4% w powiecie świdwińskim. Najniższym udziałem osób młodych w rejestrach charakteryzowały się miasta na prawach powiatu tj. Świnoujście, Szczecin i Koszalin.

5. Bilans osób bezrobotnych do 30 roku życia, w tym do 25 roku życia w województwie zachodniopomorskim

W ciągu 2016 roku do rejestrów powiatowych urzędów pracy włączono 27,2 tys. osób do 25 roku życia, a wyłączono z ewidencji 28,0 tys. młodych osób. Wyraźną przewagę rejestracji notowano w miesiącach jesienno – zimowych, w szczególności w styczniu (o 1,1 tys. osób) i we wrześniu (o 775 osób). Większa liczba rejestracji wynika

z sezonowości na rynku pracy, a w przypadku zauważalnego napływu do bezrobocia osób młodych we wrześniu zaryzykować można stwierdzenie, iż są to absolwenci szkół, którzy po okresie wakacyjnym i pracach sezonowych zarejestrowali się w urzędach pracy. Analogiczna sytuacja zauważalna jest w przypadku bezrobotnych do 30 roku życia.

Główną przyczyną wyłączeń z ewidencji młodych bezrobotnych w 2016 roku było podjęcie pracy. Z tego powodu wyrejestrowano 24,3 tys. osób do 30 roku życia, w tym 12,7 tys. osób do 25 roku życia. Podjęcia pracy w tych grupach stanowiły odpowiednio 48,2% i 45,3% wszystkich wyłączeń z ewidencji. Zdecydowana większość bezrobotnych podjęła pracę niesubsydiowaną – blisko 80%, w tym co dziesiąty sezonową. Z subsydiowanych form zatrudnienia skorzystały 5 574 osoby do 30 roku życia i 2 805 osób do 25 roku życia. Z zaangażowanych środków finansowych najwięcej młodych bezrobotnych zdecydowało się na podjęcie działalności gospodarczej, pracę w ramach robót publicznych, podjęcie pracy w ramach refundacji kosztów zatrudnienia bezrobotnego, prac interwencyjnych. W porównaniu z 2015 rokiem odnotowano mniejszą liczbę wyłączeń z ewidencji młodych bezrobotnych z powodu podjęcia pracy.

Kolejnym znaczącym powodem utraty statusu osoby bezrobotnej było niepotwierdzenie gotowości do podjęcia pracy tj. 11,8 tys. osób do 30 roku życia (23,4% wyrejestrowań) i blisko 7,0 tys. osób do 25 roku życia (24,9% wyrejestrowań).

W 2016 roku program stażu rozpoczęło 4,2 tys. osób do 30 roku życia (8,4% wyłączeń, w tym 2,6 tys. do 25 roku życia (9,4% wyłączeń). Popularną formę aktywizacji stanowią także szkolenia, na które w 2016 roku skierowano 1,3 tys. osób, z czego 711 osób do 25 roku życia. Zarówno w przypadku staży, jak i szkoleń notowano spadek liczby osób aktywizowanych w ramach tych form w porównaniu z 2015 rokiem.

Tabela 6. Powody wyłączeń z ewidencji bezrobotnych do 30 roku życia, w tym do 25 roku życia w województwie zachodniopomorskim w ciągu roku

Wyszczególnienie		Bezrobotni do 30 roku życia				Bezrobotni do 25 roku życia					
		2015		2016		2015		2016			
		ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety		
Osoby zarejestrowane		53 839	26 858	47 590	23 896	31 315	15 058	27 190	13 166		
Osoby wyłączone z ewidencji bezrobotnych		57 339	28 153	50 413	24 954	32 477	15 268	28 002	13 241		
z tego z przyczyn	podjęcia pracy	26 327	13 821	24 275	12 409	13 833	6 890	12 684	6 088		
	z tego	niesubsydiowanej	22 581	11 936	18 701	9 747	12 091	6 107	9 879	4 874	
		w tym	podjęcie działalności gospodarczej	621	263	415	159	246	89	147	56
			pracy sezonowej	2 135	1 128	1 656	882	1 200	579	894	463
	subsydiowanej	3 746	1 885	5 574	2 662	1 742	783	2 805	1 214		
	z tego	prac interwencyjnych	750	416	451	230	412	209	259	122	
		robót publicznych	821	539	590	377	370	213	241	134	
		podjęcia działalności gospodarczej	936	428	830	343	346	137	293	115	
		w tym w ramach bonu na zasiedlenie	7	3	5	2	2	2	0	0	
		podjęcia pracy w ramach refundacji kosztów zatrudnienia bezrobotnego	810	277	531	185	440	138	316	98	
		podjęcia pracy poza miejscem zamieszkania w ramach bonu na	274	131	416	192	109	47	182	87	
		podjęcia pracy w ramach bonu	111	71	23	10	45	30	11	3	
		podjęcia pracy w ramach świadczenia	0	0	0	0	0	0	0	0	
		podjęcia pracy w ramach grantu na	0	0	0	0	0	0	0	0	
		podjęcia pracy w ramach refundacji składek na ubezpieczenia społeczne	1	0	16	9	0	0	7	2	
	inne	43	23	2 717	1 316	20	9	1 496	653		
	rozpoczęcia szkolenia	1 399	309	1 270	275	790	134	711	129		
w tym w ramach bonu szkoleniowego	350	49	251	41	209	21	147	18			
rozpoczęcia stażu	6 177	4 206	4 249	2 987	4 074	2 642	2 622	1 784			
w tym w ramach bonu stażowego	509	335	108	71	319	198	62	38			

Wyszczególnienie	Bezrobotni do 30 roku życia				Bezrobotni do 25 roku życia			
	2015		2016		2015		2016	
	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety
rozpoczęcia przygotowania zawodowego dorosłych	52	14	16	6	38	10	10	2
rozpoczęcia prac społecznie użytecznych	496	388	345	270	182	136	109	82
w tym w ramach PAI	43	36	17	12	15	13	7	4
skierowanie do agencji zatrudnienia w ramach zlecenia działań aktywizacyjnych	7	6	238	181	1	1	95	69
odmowa bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniej pracy lub innej formy	1 740	739	2 017	923	1 073	443	1 199	521
odmowy ustalenia profilu pomocy	0	0	0	0	0	0	0	0
niepotwierdzenia gotowości do pracy	16 373	6 025	11 774	4 482	9 760	3 523	6 964	2 641
dobrowolnej rezygnacji ze statusu bezrobotnego	2 927	1 646	3 487	2 036	1 617	895	2 016	1 145
podjęcia nauki	243	132	178	99	213	114	143	79
nabycia praw rentowych	154	81	154	94	118	65	95	55
innych	1 444	786	2 410	1 192	778	415	1 354	646

Źródło: opracowanie własne WUP w Szczecinie na podstawie sprawozdania MPiPS-01.

6. Osoby bezrobotne do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki w województwie zachodniopomorskim

Sprawozdawczość statystyczna bezrobocia rejestrowanego wyróżnia osoby bezrobotne do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki⁴ czyli absolwentów. Na koniec 2016 w rejestrach urzędów pracy w regionie znajdowało się łącznie blisko 2 tys. bezrobotnych w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki wobec 2,6 tys. osób w analogicznym okresie roku ubiegłego tj. 28,8% mniej. Osoby te stanowiły 2,8% wszystkich bezrobotnych w regionie, o 0,5 pkt proc. mniej niż przed rokiem.

W 2016 roku włączono do ewidencji powiatowych urzędów pracy blisko 8,5 tys. osób z analizowanej grupy w stosunku do 9,6 tys. w 2015 roku czyli ponad tysiąc mniej. Pracę w tym czasie podjęło około 4 tys. osób które zakończyły naukę w ostatnich 12 miesiącach, podobnie jak w roku wcześniejszym.

Na koniec 2016 roku największym udziałem badanej grupy w ogólnej liczbie bezrobotnych cechowały się powiaty: świdwiński, stargardzki, gryficki, choszczeński, sławieński, kolobrzski (3,0% – 4,3%), z kolei najmniejszy odsetek zaobserwowano w Szczecinie – 1,6% i w Świnoujściu – 1,7%. We wszystkich powiatach liczba bezrobotnych z analizowanej grupy zmniejszyła się w skali roku, a największy spadek notowano w Szczecinie, o 110 osób.

Tabela 7. Liczba bezrobotnych do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki oraz ich udział procentowy w ogólnej liczbie bezrobotnych na koniec roku

Powiat	Bezrobotni w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki					
	2015		2016		Zmiana (w liczbie bezrobotnych)	Zmiana (w pkt proc.)
	Liczba	Udział % w ogóle bezrobotnych	Liczba	Udział % w ogóle bezrobotnych		
Białogardzki	141	3,4	97	2,8	-44	-0,7
Choszczeński	122	3,6	96	3,3	-26	-0,4
Drawski	123	2,8	97	2,8	-26	0,0

⁴ Osoby zarejestrowane jako bezrobotne w okresie do 12 miesięcy od dnia określonego w dyplomie, świadectwie lub innym dokumencie potwierdzającym ukończenie nauki w szkole, kursów zawodowych trwających co najmniej 24 miesiące lub nabycie uprawnień do wykonywania zawodu przez niepełnosprawnych.

Powiat	Bezrobotni w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki					
	2015		2016		Zmiana (w liczbie bezrobotnych)	Zmiana (w pkt proc.)
	Liczba	Udział % w ogóle bezrobotnych	Liczba	Udział % w ogóle bezrobotnych		
Goleniowski	111	4,0	65	2,6	-46	-1,5
Gryficki	133	3,2	106	3,5	-27	0,3
Gryfiński	153	4,1	97	2,8	-56	-1,3
Kamieński	85	2,7	78	2,6	-7	-0,1
Kołobrzeski	87	3,5	69	3,1	-18	-0,4
Miasto Koszalin	119	2,9	76	2,2	-43	-0,6
Koszaliński	112	2,7	91	2,7	-21	0,1
Łobeski	72	2,7	69	2,7	-3	0,0
Myśliborski	85	3,4	64	2,8	-21	-0,5
Policki	83	3,4	57	2,7	-26	-0,7
Pyrzycki	83	3,4	55	2,7	-28	-0,6
Sławieński	124	3,4	104	3,2	-20	-0,2
Stargardzki	243	4,7	161	4,0	-82	-0,7
Szczecinecki	217	3,8	147	2,8	-70	-0,9
Świdwiński	151	4,7	112	4,3	-39	-0,3
Miasto Świnoujście	16	1,7	13	1,7	-3	0,0
Walecki	90	3,7	60	2,9	-30	-0,8
Miasto Szczecin	241	2,1	131	1,6	-110	-0,5
Zachodniopomorskie	2 591	3,3	1 845	2,8	-746	-0,5

Źródło: opracowanie własne WUP w Szczecinie na podstawie sprawozdania MPiPS-01.

Z danych z końca 2016 roku wynika, że w grupie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki 78,5% stanowiły osoby w wieku 18 – 24 lata, a 15,9% osoby od 25 do 34 lat. Najliczniejsze grupy reprezentowały osoby, które zakończyły edukację na przynajmniej średnim poziomie, uzyskały wykształcenie potwierdzone dyplomem uczelni wyższej lub wykształcenie policealne i średnie zawodowe, po 27,7% udziału w analizowanej grupie. Większość osób z badanej kategorii nie posiadała jakiegokolwiek stażu pracy – 54,3% (58,0% rok wcześniej). Co piąty zarejestrowany dokumentował maksymalnie roczne doświadczenie zawodowe, a 17,6% pracowało od roku do 5 lat. Najwięcej bezrobotnych z analizowanej grupy pozostawało w rejestrach urzędów pracy na koniec 2016 roku od jednego do 3 miesięcy – 39,4%, a blisko co trzeci zarejestrowany od 3 do 6 miesięcy. Od ponad 6 miesięcy w ewidencji pozostawał co dziesiąty absolwent.

W 2016 roku dla osób do 12 miesięcy od dnia zakończenia nauki zarejestrowano łącznie 171 wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej tj. o 45 więcej niż w 2015 roku. Oferty subsydiowane środkami Funduszu Pracy lub EFS stanowiły 35,1% (60) wobec 31,0% (39) w 2015 roku. 14% ofert pochodziło z sektora publicznego. W ogóle ofert najwięcej stanowiły te o charakterze sezonowym – 62,6% (107) wobec 63,5% (80) w 2015 roku. Do końca 2016 roku wykorzystano wszystkie zgłoszone oferty kierowane do absolwentów.

7. Struktura osób bezrobotnych do 30 roku życia, w tym do 25 roku życia według płci, miejsca zamieszkania, wykształcenia, stażu pracy i czasu pozostawania bez pracy w województwie zachodniopomorskim

W strukturze młodych bezrobotnych według płci na koniec 2016 roku większość stanowiły kobiety tj. 63,0% w grupie bezrobotnych do 25 roku życia i 65,6% wśród bezrobotnych do 30 roku życia. W porównaniu z mężczyznami

zdecydowanie częściej klasyfikowane były one jako osoby długotrwale bezrobotne – 80,2% wśród długotrwale bezrobotnych do 30 roku życia i 79,5% w grupie długotrwale bezrobotnych do 25 roku życia.

Bezrobocie osób młodych jest zróżnicowane terytorialnie na poziomie województw i powiatów o czym wspomniano w rozdziałach 3 i 4. Ze struktury młodych bezrobotnych według miejsca zamieszkania wynika, że w grupie bezrobotnych do 25 roku życia na koniec 2016 roku większość zamieszkiwała tereny wiejskie województwa zachodniopomorskiego – 54,7%. W przypadku bezrobotnych do 30 roku życia także nieznacznie większość stanowiły osoby zamieszkujące wieś – 51,1%. Odmienne jest w przypadku dodatkowo wyodrębnionej grupy bezrobotnych w wieku 25 – 30 lat, w której bezrobotni z miast stanowili większość tj. 52,4%.

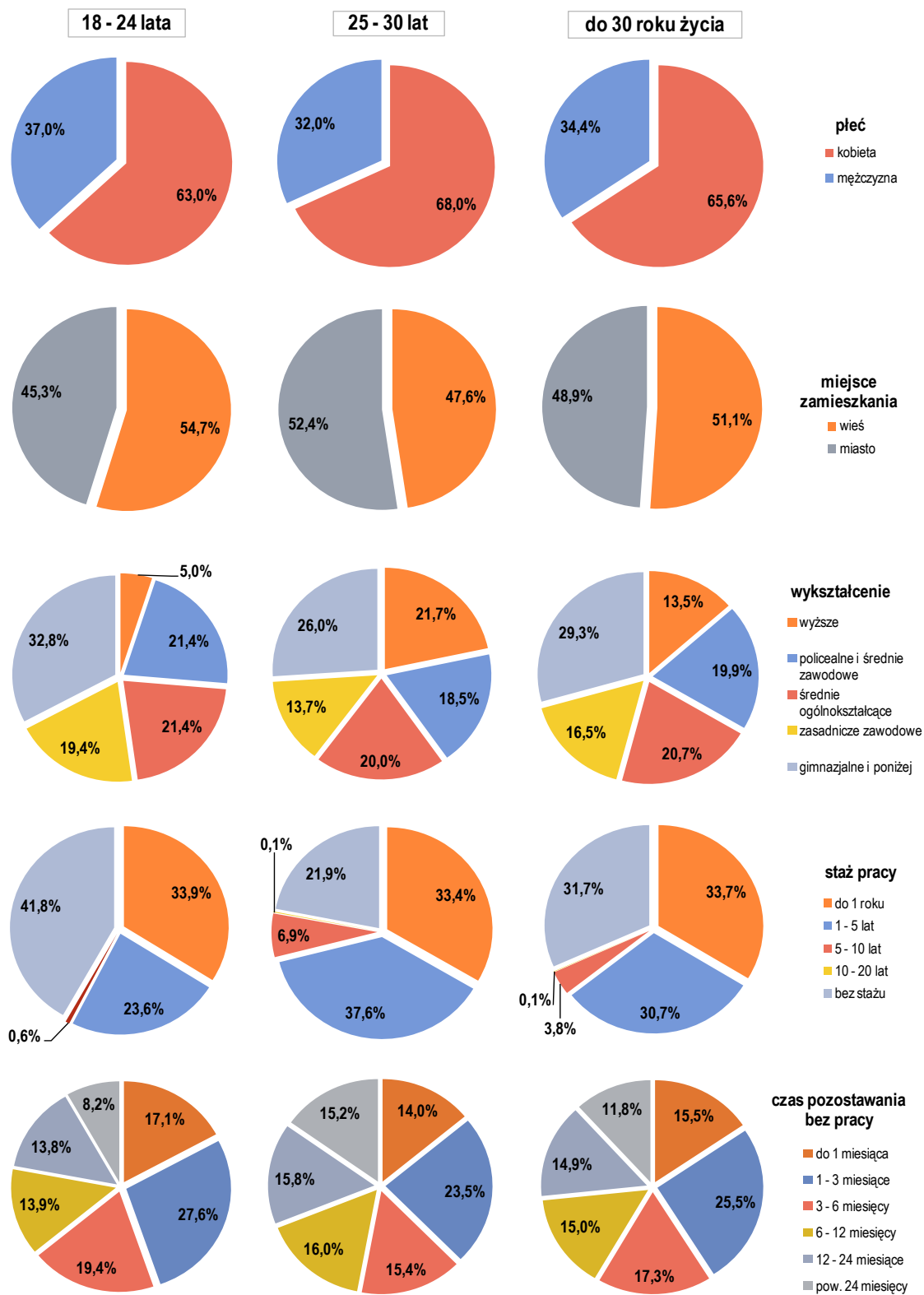
Tabela 8. Bezrobotni w wybranych przedziałach wiekowych według płci, miejsca zamieszkania, wykształcenia, stażu pracy i czasu pozostawania bez pracy w województwie zachodniopomorskim na koniec 2016 roku

Wyszczególnienie		2016		
		18 - 24 lata	25 - 30 lat	do 30 roku życia
płeć	kobieta	4 942	5 565	10 507
	mężczyzna	2 900	2 615	5 515
miejsce zamieszkania	wieś	4 288	3 896	8 184
	miasto	3 554	4 284	7 838
wykształcenie	wyższe	390	1 773	2 163
	policealne i średnie zawodowe	1 677	1 516	3 193
	średnie ogólnokształcące	1 680	1 638	3 318
	zasadnicze zawodowe	1 523	1 123	2 646
	gimnazjalne i poniżej	2 572	2 130	4 702
staż pracy ogółem	do 1 roku	2 661	2 736	5 397
	1 - 5 lat	1 851	3 075	4 926
	5 - 10 lat	49	564	613
	10 - 20 lat	x	11	11
	bez stażu	3 281	1 794	5 075
czas pozostawania bez pracy w miesiącach	do 1 miesiąca	1 343	1 148	2 491
	1 - 3 miesiące	2 162	1 925	4 087
	3 - 6 miesięcy	1 520	1 258	2 778
	6 - 12 miesięcy	1 087	1 310	2 397
	12 - 24 miesiące	1 086	1 295	2 381
	pow. 24 miesięcy	644	1 244	1 888
Ogółem		7 842	8 180	16 022

Źródło: opracowanie własne WUP w Szczecinie na podstawie załącznika 1 i załącznika 5 do sprawozdania MPIPS-01.

Z danych dotyczących wykształcenia bezrobotnych do 25 roku życia wynika, że na koniec 2016 roku największa liczba osób dokumentowała wykształcenie gimnazjalne, bądź niższe – 2,6 tys. osób tj. 32,8% analizowanej grupy. Dalej plasowały się osoby posiadające wykształcenie policealne i średnie zawodowe oraz średnie ogólnokształcące – po około 1,7 tys. osób co odpowiadało 21,4% młodych bezrobotnych w każdej z tych grup według poziomu wykształcenia. Co piąty zarejestrowany zakończył edukację w zasadniczej szkole zawodowej. Najmniejszą grupę wśród bezrobotnych do 25 roku życia stanowiły osoby z wykształceniem wyższym – 390 osób tj. 5,0%. W porównaniu z końcem 2015 roku zaobserwowano niewielkie zmiany w strukturze analizowanej grupy bezrobotnych według wykształcenia. W dalszym ciągu ponad połowa z nich posiada łącznie wykształcenie gimnazjalne lub niższe i zasadnicze zawodowe. Udział osób z wyższym wykształceniem pozostał na niezmiennym poziomie.

Wykres 3. Struktura bezrobotnych w wybranych przedziałach wiekowych według płci, miejsca zamieszkania, wykształcenia, stażu pracy i czasu pozostawania bez pracy w województwie zachodniopomorskim na koniec 2016 roku

Źródło: opracowanie własne WUP w Szczecinie na podstawie załącznika 1 i załącznika 5 do sprawozdania MPIPS-01.

Bezrobotni do 25 roku życia z racji młodego wieku, nauki czy bierności zawodowej nie posiadają znaczącego doświadczenia i potwierdzają to statystyki bezrobocia rejestrowanego. Na koniec 2016 roku 41,8% z nich (3,3 tys. osób) nie posiadało jakiegokolwiek stażu pracy wobec 46,5% w końcu 2015 roku. Co trzecia osoba dokumentowała staż do jednego roku, a doświadczenie zawodowe 23,6% osób wynosiło od roku do 5 lat. W stosunku do danych z końca 2015 roku notowano w strukturze grupy do 25 roku życia spadek udziału osób bez stażu pracy – o 4,6 pkt proc., a największy wzrost zaobserwowano w grupie z rocznym stażem pracy – o 2,8 pkt proc.

Z analizy danych dotyczących czasu pozostawania bez pracy badanych grup bezrobotnych wynika, że na koniec 2016 roku najwięcej z nich pozostawało w ewidencji urzędów pracy od jednego do 3 miesięcy tj. blisko co czwarty zarejestrowany. Z pomocy urzędów pracy w regionie od ponad dwóch lat korzystało 8,2% bezrobotnych do 25 roku życia i 11,8% bezrobotnych do 30 roku życia. W porównaniu z 2015 rokiem notowano zwiększenie udziału osób pozostających bez pracy od roku do dwóch lat, o 1,6 pkt proc. wśród bezrobotnych do 25 roku życia i 1,4 pkt proc. w grupie do 30 roku życia.

W grupie bezrobotnych z przedziału wiekowego 25 – 30 lat zauważalny jest wyraźny udział bezrobotnych z wykształceniem wyższym – 21,7%, zaraz po udziale osób z wykształceniem gimnazjalnym i niższym – 26,0%. Dane dotyczące stażu pracy tej grupy bezrobotnych pokazują, że w przeciwieństwie do najmłodszych bezrobotnych posiadają oni doświadczenie na rynku pracy. Prawie 38% zarejestrowanych dokumentowało staż pracy od roku do 5 lat, a 6,9% od 5 do 10 lat. Stażu pracy nie posiadało 21,9% zarejestrowanych wobec 41,8% w grupie 18 – 24 lata. Blisko co czwarty bezrobotny w wieku 25 – 30 lat pozostawał w rejestrach urzędów pracy od jednego do 3 miesięcy. W porównaniu z bezrobotnymi do 25 roku życia w grupie tej odsetek osób będących w ewidencji od ponad dwóch lat był na koniec 2016 roku wyraźnie wyższy i wyniósł 15,2%.

8. Struktura zawodowa bezrobotnych do 30 roku życia, w tym do 25 roku życia w województwie zachodniopomorskim

W zbiorowości bezrobotnych do 30 roku życia na koniec 2016 roku zawodu nie posiadało 34,1% z nich (5 460 osób). Struktura zawodowa osób z tej grupy informuje, że najwięcej posiadało zawód mieszczący się w grupie wielkiej zawodów *pracownicy usług i sprzedawcy* – 3 785 osób (23,6% bezrobotnych w grupie). Co dziesiąty zarejestrowany posiadał zawód zawierający się w następujących grupach wielkich: *technicy i inny średni personel* – 1 508 osób, *specjaliści* – 1 495 osób, *robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy* – 1 485 osób. Osoby *bez zawodu* z analizowanej grupy stanowiły 59,8% wszystkich bezrobotnych *bez zawodu* w regionie. Analiza bezrobocia w ramach poszczególnych grup wielkich zawodów wskazuje, że najwyższy udział osób do 30 roku życia notowano w grupie wielkiej zawodów *pracownicy biurowi* – 28,9%, a niewiele mniej w grupie *pracownicy usług i sprzedawcy* – 27,3% i *specjaliści* – 27,0% bezrobotnych w regionie.

W przypadku bezrobotnych do 25 roku życia zawodu nie posiadało 3 675 osób tj. 46,9% najmłodszych bezrobotnych (40,3% wszystkich bezrobotnych bez zawodu w regionie). Spośród dokumentujących zawód najwięcej osób zawierało się w grupie wielkiej *pracownicy usług i sprzedawcy* – 1 600 osób (20,4% analizowanej grupy), a następnie w grupie *robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy* – 729 osób (9,3%) oraz *technicy i inny średni personel* – 666 osób (8,5%). Największy udział bezrobotnych do 25 roku życia notowano w grupie zawodów *pracownicy biurowi* – 12,4% oraz *pracownicy usług i sprzedawcy* – 11,6%.

Tabela 9. Struktura zawodowa bezrobotnych według wielkich grup zawodów w województwie zachodniopomorskim na koniec 2016 roku

Symbol	Wielkie grupy zawodów	Zarejestrowani							
		ogółem		do 30 roku życia			w tym do 25 roku życia		
		Liczba	Udział %	Liczba	Udział % w kategorii	Udział % w zawodzie	Liczba	Udział % w kategorii	Udział % w zawodzie
0	SIŁY ZBROJNE	162	0,2	34	0,2	21,0	2	0,0	1,2
1	PRZEDSTAWICIELE WŁADZ PUBLICZNYCH, WYŻSI URZĘDNICY I KIEROWNICY	405	0,6	44	0,3	10,9	6	0,1	1,5
2	SPECJALIŚCI	5 537	8,4	1 495	9,3	27,0	279	3,6	5,0
3	TECHNICY I INNY ŚREDNI PERSONEL	7 405	11,2	1 508	9,4	20,4	666	8,5	9,0
4	PRACOWNICY BIUROWI	2 432	3,7	704	4,4	28,9	302	3,9	12,4
5	PRACOWNICY USŁUG I SPRZEDAWCY	13 843	21,0	3 785	23,6	27,3	1 600	20,4	11,6
6	ROLNICY, OGRODNICY, LEŚNICY I RYBACY	2 054	3,1	140	0,9	6,8	68	0,9	3,3
7	ROBOTNICY PRZEMYSŁOWI I RZEMIEŚLNICY	13 947	21,2	1 485	9,3	10,6	729	9,3	5,2
8	OPERATORZY I MONTERZY MASZYN I URZĄDZEŃ	3 596	5,5	396	2,5	11,0	144	1,8	4,0
9	PRACOWNICY WYKONUJĄCY PRACE PROSTE	7 333	11,1	971	6,1	13,2	371	4,7	5,1
000000	Bez zawodu	9 128	13,9	5 460	34,1	59,8	3 675	46,9	40,3
	Ogółem	65 842	100,0	16 022	100,0	24,3	7 842	100,0	11,9

Źródło: opracowanie własne WUP w Szczecinie na podstawie załącznika 3 do sprawozdania MPiPS-01.

Szczegółowa analiza struktury zawodowej młodych bezrobotnych według zawodów i specjalności pokazuje, że na koniec 2016 roku najwięcej z nich posiadało zawód *sprzedawca* – 1 700 osób (10,6%), w tym 662 osoby do 25 roku życia. Zauważalna jest wyraźna różnica w liczbie bezrobotnych w powyższym i w kolejnych zawodach z dużą liczbą zarejestrowanych. Na kolejnych miejscach plasowały się osoby w zawodach: *kucharz* – 718 osób, *fryzjer* – 373 osoby, *technik żywienia i gospodarstwa domowego* – 219 osób, *mechanik pojazdów samochodowych* – 210 osób. Najliczniejszą grupę specjalistów reprezentowały osoby w zawodzie *pedagog* – 125 osób, *ekonomista* – 100 osób. Bezrobotni do 30 roku życia z zestawienia w tabeli nr 10 stanowili ponad połowę wszystkich bezrobotnych w następujących zawodach: *pozostali pracownicy wykonujący prace proste gdzie indziej niesklasyfikowani*, *pozostali pracownicy obsługi biurowej*, *fryzjer*.

Tabela 10. Struktura zawodowa bezrobotnych według zawodów i specjalności (powyżej 100 osób w grupie wiekowej do 30 roku życia) w województwie zachodniopomorskim na koniec 2016 roku

Symbol	Zawody i specjalności	Zarejestrowani							
		ogółem		do 30 roku życia			do 25 roku życia		
		Liczba	Udział %	Liczba	Udział % w kategorii	Udział % w zawodzie	Liczba	Udział % w kategorii	Udział % w zawodzie
000000	Bez zawodu	9 128	13,9	5 460	34,1	59,8	3 675	46,9	40,3
522301	Sprzedawca S	6 240	9,5	1 700	10,6	27,2	662	8,4	10,6
512001	Kucharz S	1 914	2,9	718	4,5	37,5	347	4,4	18,1
514101	Fryzjer S	723	1,1	373	2,3	51,6	235	3,0	32,5
322002	Technik żywienia i gospodarstwa domowego	493	0,7	219	1,4	44,4	82	1,0	16,6

Symbol	Zawody i specjalności	Zarejestrowani							
		ogółem		do 30 roku życia			do 25 roku życia		
		Liczba	Udział %	Liczba	Udział % w kategorii	Udział % w zawodzie	Liczba	Udział % w kategorii	Udział % w zawodzie
723103	Mechanik pojazdów samochodowych S	500	0,8	210	1,3	42,0	140	1,8	28,0
515303	Robotnik gospodarczy	2 136	3,2	186	1,2	8,7	48	0,6	2,2
331403	Technik ekonomista S	369	0,6	178	1,1	48,2	62	0,8	16,8
411090	Pozostali pracownicy obsługi biurowej	249	0,4	171	1,1	68,7	101	1,3	40,6
513101	Kelner S	645	1,0	167	1,0	25,9	68	0,9	10,5
931301	Pomocniczy robotnik budowlany	1 261	1,9	163	1,0	12,9	68	0,9	5,4
422402	Technik hotelarstwa S	355	0,5	126	0,8	35,5	20	0,3	5,6
235921	Pedagog	1 165	1,8	125	0,8	10,7	33	0,4	2,8
932101	Pakowacz ręczny	425	0,6	124	0,8	29,2	47	0,6	11,1
752205	Stolarz S	417	0,6	123	0,8	29,5	57	0,7	13,7
962990	Pozostali pracownicy wykonujący prace proste gdzie indziej niesklasyfikowani	150	0,2	118	0,7	78,7	74	0,9	49,3
263102	Ekonomista	693	1,1	100	0,6	14,4	11	0,1	1,6
Pozostałe zawody		38 979	59,2	5 761	36,0	14,8	2 112	26,9	5,4
Ogółem		65 842	100,0	16 022	100,0	24,3	7 842	100,0	11,9

S – zawód uzyskiwany w systemie szkolnym.

Źródło: opracowanie własne WUP w Szczecinie na podstawie załącznika 3 do sprawozdania MPiPS-01.

9. Struktura zawodowa bezrobotnych do 12 miesięcy od dnia zakończenia nauki w województwie zachodniopomorskim

W 2016 roku zarejestrowano ponad 8,5 tys. osób do 12 miesięcy od dnia zakończenia nauki, stanowiących 6,9% z ogółu rejestracji w województwie zachodniopomorskim. Największy napływ do bezrobocia w analizowanej grupie notowano w przypadku osób *bez zawodu* – 2,9 tys. osób tj. 33,8% zarejestrowanych (36,2% przed rokiem). Kolejne liczne grupy rejestrujących się stanowiły osoby, które w ostatnich 12 miesiącach uzyskały zawody znajdujące się w następujących wielkich grupach zawodów: *specjaliści* – 2,2 tys. zarejestrowanych (25,2%), *technicy i inny średni personel* – 1,2 tys. osób (13,6%), *pracownicy usług i sprzedawcy* – 1,1 tys. osób (13,1%). Największy udział napływu bezrobotnych do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki w ogóle napływu w danej grupie wielkiej zawodów notowano w grupie *specjaliści* tj. 16,0%, a w grupie *bez zawodu* udział ten wyniósł 14,6%.

Tabela 11. Struktura zawodowa bezrobotnych według wielkich grup zawodów zarejestrowanych w województwie zachodniopomorskim w 2016 roku

Symbol	Wielkie grupy zawodów	Rejestracje				
		ogółem		do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki		
		Liczba	Udział %	Liczba	Udział % w kategorii	Udział % w grupie wielkiej
0	SIŁY ZBROJNE	434	0,4	5	0,1	1,2
1	PRZEDSTAWICIELE WŁADZ PUBLICZNYCH, WYŻSI URZĘDNIICY I KIEROWNICY	762	0,6	22	0,3	2,9
2	SPECJALIŚCI	13 416	10,9	2 152	25,2	16,0
3	TECHNICY I INNY ŚREDNI PERSONEL	14 181	11,5	1 159	13,6	8,2

Symbol	Wielkie grupy zawodów	Rejestracje				
		ogółem		do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki		
		Liczba	Udział %	Liczba	Udział % w kategorii	Udział % w grupie wielkiej
4	PRACOWNICY BIUROWI	4 917	4,0	332	3,9	6,8
5	PRACOWNICY USŁUG I SPRZEDAWCY	23 502	19,0	1 116	13,1	4,7
6	ROLNICY, OGRODNICY, LEŚNICY I RYBACY	2 912	2,4	15	0,2	0,5
7	ROBOTNICY PRZEMYSŁOWI I RZEMIEŚLNICY	25 283	20,5	661	7,7	2,6
8	OPERATORZY I MONTERZY MASZYN I URZĄDZEŃ	6 310	5,1	54	0,6	0,9
9	PRACOWNICY WYKONUJĄCY PRACE PROSTE	11 992	9,7	136	1,6	1,1
000000	Bez zawodu	19 730	16,0	2 882	33,8	14,6
	Ogółem	123 439	100,0	8 534	100,0	6,9

Źródło: opracowanie własne WUP w Szczecinie na podstawie załącznika 3 do sprawozdania MPiPS-01.

Na koniec 2016 roku w rejestrach urzędów pracy pozostawało 1,8 tys. osób do 12 miesięcy od dnia zakończenia nauki, stanowiących 2,8% wszystkich bezrobotnych. Podobnie jak w przypadku wyżej opisanego napływu osób z analizowanej grupy, także w strukturze zarejestrowanych największy udział miały osoby *bez zawodu* – 635 osób tj. 34,4% będących w ewidencji na koniec 2016 roku. Wśród pozostałych 65,6% największe grupy tworzyły osoby w zawodach z grupy wielkiej *specjaliści* – 355 osób (19,2%), *pracownicy usług i sprzedawcy* – 283 osoby (15,3%), *technicy i inny średni personel* – 280 osób (15,2%).

Tabela 12. Struktura zawodowa bezrobotnych według wielkich grup zawodów w województwie zachodniopomorskim na koniec 2016 roku

Symbol	Wielkie grupy zawodów	Zarejestrowani				
		ogółem		do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki		
		Liczba	Udział %	Liczba	Udział % w kategorii	Udział % w grupie wielkiej
0	SIŁY ZBROJNE	162	0,2	1	0,05	0,6
1	PRZEDSTAWICIELE WŁADZ PUBLICZNYCH, WYŻSI URZĘDNIICY I KIEROWNICY	405	0,6	3	0,2	0,7
2	SPECJALIŚCI	5 537	8,4	355	19,2	6,4
3	TECHNICY I INNY ŚREDNI PERSONEL	7 405	11,2	280	15,2	3,8
4	PRACOWNICY BIUROWI	2 432	3,7	83	4,5	3,4
5	PRACOWNICY USŁUG I SPRZEDAWCY	13 843	21,0	283	15,3	2,0
6	ROLNICY, OGRODNICY, LEŚNICY I RYBACY	2 054	3,1	2	0,1	0,1
7	ROBOTNICY PRZEMYSŁOWI I RZEMIEŚLNICY	13 947	21,2	144	7,8	1,0
8	OPERATORZY I MONTERZY MASZYN I URZĄDZEŃ	3 596	5,5	21	1,1	0,6
9	PRACOWNICY WYKONUJĄCY PRACE PROSTE	7 333	11,1	38	2,1	0,5
000000	Bez zawodu	9 128	13,9	635	34,4	7,0
	Ogółem	65 842	100,0	1 845	100,0	2,8

Źródło: opracowanie własne WUP w Szczecinie na podstawie załącznika 3 do sprawozdania MPiPS-01.

W zbiorowości osób do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki na koniec 2016 roku najwięcej osób dokumentowało zawód *sprzedawca* – 91 osób tj. 4,9% badanej grupy. Ponad 50 osób uzyskało także zawód *kucharza i fryzjera*. Specjalistów w tabeli nr 13 reprezentowali absolwenci w zawodach: *pedagog* – 24 osoby, *ekonomista* – 22 osoby, *fizjoterapeuta* – 14 osób, *specjalista administracji publicznej* – 14 osób, *inżynier budownictwa – budownictwo ogólne* – 13 osób, *pozostali*

specjaliści z dziedziny prawa gdzie indziej niesklasyfikowani – 11 osób, nauczyciel wychowania fizycznego – 10 osób, specjalista do spraw rachunkowości – 10 osób. W niektórych z wybranych zawodów udział osób do 12 miesięcy od dnia zakończenia nauki w ogólnej liczbie bezrobotnych w zawodzie był znaczny tj. *technik pojazdów samochodowych* – 31,1%, *technik żywienia i usług gastronomicznych* – 28,7%.

Tabela 13. Struktura zawodowa bezrobotnych do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki według zawodów i specjalności (powyżej 10 osób) zarejestrowanych w województwie zachodniopomorskim na koniec 2016 roku

Symbol	Zawody i specjalności	Zarejestrowani				
		ogółem		do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki		
		Liczba	Udział %	Liczba	Udział % w kategorii	Udział % w zawodzie
000000	Bez zawodu	9 128	13,9	635	34,4	7,0
522301	Sprzedawca S	6 240	9,5	91	4,9	1,5
512001	Kucharz S	1 914	2,9	65	3,5	3,4
514101	Fryzjer S	723	1,1	52	2,8	7,2
723103	Mechanik pojazdów samochodowych S	500	0,8	43	2,3	8,6
422402	Technik hotelarstwa S	249	0,4	43	2,3	17,3
322002	Technik żywienia i usług gastronomicznych S	150	0,2	43	2,3	28,7
331403	Technik ekonomista S	1 261	1,9	32	1,7	2,5
351203	Technik informatyk S	219	0,3	27	1,5	12,3
235921	Pedagog	355	0,5	24	1,3	6,8
263102	Ekonomista	693	1,1	22	1,2	3,2
751201	Cukiernik S	433	0,7	15	0,8	3,5
311204	Technik budownictwa S	361	0,5	15	0,8	4,2
522305	Technik handlowiec S	270	0,4	14	0,8	5,2
229201	Fizjoterapeuta	71	0,1	14	0,8	19,7
242217	Specjalista administracji publicznej	165	0,3	14	0,8	8,5
311513	Technik pojazdów samochodowych S	45	0,1	14	0,8	31,1
214202	Inżynier budownictwa – budownictwo ogólne	73	0,1	13	0,7	17,8
422103	Technik obsługi turystycznej S	74	0,1	12	0,7	16,2
261990	Pozostali specjaliści z dziedziny prawa gdzie indziej niesklasyfikowani	57	0,1	11	0,6	19,3
334306	Technik administracji S	268	0,4	10	0,5	3,7
741103	Elektryk S	73	0,1	10	0,5	13,7
233025	Nauczyciel wychowania fizycznego	79	0,1	10	0,5	12,7
241103	Specjalista do spraw rachunkowości	75	0,1	10	0,5	13,3
Pozostałe zawody		42 366	64,3	606	32,8	1,4
Ogółem		65 842	100,0	1 845	100,0	2,8
S – zawód uzyskiwany w systemie szkolnym.						

Źródło: opracowanie własne WUP w Szczecinie na podstawie załącznika 3 do sprawozdania MPiPS-01.

Podsumowanie

Przeprowadzona analiza sytuacji młodych bezrobotnych na rynku pracy pokazuje, że w porównaniu z latami wcześniejszymi zaszły pozytywne zmiany, zarówno w Europie, jak i w Polsce. Według Eurostat notowano spadek bezrobocia wśród osób do 25 roku życia w Unii Europejskiej i w większości krajów w niej zrzeszonych. Zgodnie z danymi z bezrobocia rejestrowanego w Polsce liczba bezrobotnych do 25 roku życia zmniejszyła się w stosunku do końca 2015 roku o ponad 57,6 tys. osób, a ich udział w ogólnej liczbie bezrobotnych zmniejszył się z 15,1% na 13,4%. Poprawę sytuacji w grupie najmłodszych bezrobotnych notowano we wszystkich województwach.

W województwie zachodniopomorskim na koniec 2016 roku grupa bezrobotnych do 25 roku życia liczyła 7 842 osoby i była najmniej liczna od momentu powstania województwa zachodniopomorskiego. W porównaniu z latami ubiegłymi zauważalny jest także stały spadek udziału analizowanej grupy bezrobotnych w zbiorowości bezrobotnych w regionie. Dodatkowych informacji o sytuacji osób do 25 roku życia na rynku pracy dostarczają wyniki z Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności GUS. Wynika z nich, że w województwie zachodniopomorskim w IV kwartale 2016 roku współczynnik aktywności zawodowej w grupie wiekowej 15 – 24 lata wyniósł 28,8% i zmniejszył się o 3,3 pkt proc. w stosunku do wyników za IV kwartał 2015 r. W skali roku notowano także spadek wskaźnika zatrudnienia z 23,7% na 22,9%, a tym niekorzystnym zmianom towarzyszył spadek stopy bezrobocia z 26,2% na 20,4%. Niepokojącą informacją płynącą z badania GUS jest wzrost bierności zawodowej w najmłodszej grupie wiekowej.

Z bilansu badanej grupy bezrobotnych wynika, że w dalszym ciągu główny powód wyłączeń z ewidencji stanowiło podjęcie pracy, a kolejny niepotwierdzenie gotowości do podjęcia pracy. Przyczyna podjęcia pracy dotyczyła 48,2% bezrobotnych do 30 roku życia i 45,3% do 25 roku życia. Odsetek niepotwierdzających gotowości do podjęcia pracy był wyższy w grupie do 25 roku życia – 24,9% wobec 23,4% wśród wyrejestrowanych do 30 roku życia. Więcej osób niż rok wcześniej skorzystało z zatrudnienia subsydiowanego, natomiast odnotowano spadek w liczbie osób skierowanych na staż, szkolenie czy do prac społecznie użytecznych.

Z danych dotyczących struktury młodych bezrobotnych według płci wynika, że większość z nich stanowiły kobiety – ponad 60%. W przypadku miejsca zamieszkania przeważali mieszkańcy wsi – 54,7% wśród bezrobotnych do 25 roku życia i 51,1% wśród bezrobotnych do 30 roku życia. Statystyki dotyczące wykształcenia badanej grupy informują, że najwięcej z nich posiadało wykształcenie gimnazjalne i niższe – 32,8% w grupie do 25 roku życia i 29,3% wśród bezrobotnych do 30 roku życia. Wyraźna różnica widoczna jest w przypadku wykształcenia wyższego. Dyplom uczelni posiadało 5,0% bezrobotnych do 25 roku życia i 13,5% do 30 roku życia. Analizowane dane potwierdziły brak doświadczenia zawodowego nierzadko oczekiwanego przez pracodawców. Stażu pracy nie posiadało 41,8% bezrobotnych do 25 roku życia i 31,7% do 30 roku życia. Według danych z końca 2016 roku największa grupa młodych bezrobotnych pozostawała w ewidencji urzędów pracy w ujęciu wojewódzkim od jednego do 3 miesięcy. Analiza struktury zawodowej młodych bezrobotnych według zawodów i specjalności pokazała, że na koniec 2016 roku najwięcej z nich posiadało zawód *sprzedawca*, a kolejne pozycje zajmowały osoby w zawodach: *kucharz, fryzjer, technik żywienia i gospodarstwa domowego, mechanik pojazdów samochodowych*. Najliczniej specjalistów reprezentowały osoby w zawodach *pedagog i ekonomista*.

Mniejszą liczbę zarejestrowanych niż na koniec 2015 roku notowano także w grupie bezrobotnych do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki. Struktura zawodowa absolwentów informuje, że znaczna część z nich nie uzyskała zawodu (absolwenci liceów, szkół gimnazjalnych i podstawowych oraz osoby które nie uzyskały dokumentu potwierdzającego zdany egzamin zawodowy). W ogólnej liczbie „napływu” absolwentów w 2016 roku osoby bez zawodu stanowiły 33,8%. Zarówno w przypadku rejestracji, jak i stanu na koniec 2016 roku największe grupy zawodowe tworzyli absolwenci z grupy wielkiej zawodów *specjaliści*, a następnie *pracownicy usług i sprzedawcy oraz technicy i inny średni personel*. Bardziej szczegółowa

analiza zawodowa bezrobotnych absolwentów informuje, że są to głównie osoby w zawodach: *sprzedawca, kucharz, mechanik pojazdów samochodowych*, a w dalszej kolejności między innymi osoby z grupy wielkiej specjalności tj. *pedagodzy i ekonomiści*.

Młodym osobom trudniej zaistnieć na rynku pracy i ma na to wpływ między innymi brak doświadczenia oraz kwalifikacji. Brak pierwszego wynika z młodego wieku bezrobotnego ale także z braku jakiegokolwiek aktywności zawodowej chociażby w czasie studiów. Należy jednakże podkreślić, że największą grupę wśród młodych bezrobotnych stanowią osoby ze stosunkowo niskim wykształceniem. Z wyników Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności w województwie zachodniopomorskim w IV kwartale 2016 roku wynika, że w grupie badanych w wieku 15 – 24 lata, odsetek biernych zawodowo wynosił 71,2%, a pracowała co czwarta osoba.

Kwalifikacji nie posiadają osoby, które zakończyły edukację na poziomie szkoły podstawowej, gimnazjum, liceum oraz te które nie zdały egzaminu zawodowego. W zdobyciu kwalifikacji i umiejętności poszukiwania pracy pomagają usługi i instrumenty rynku pracy, stanowiące katalog podstawowych form aktywizacji zawodowej. Są to między innymi programy staży, szkoleń, subsydiowane formy zatrudnienia, a także usługi w zakresie pośrednictwa pracy i poradnictwa zawodowego. Według znowelizowanej ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy powiatowe urzędy pracy po rejestracji bezrobotnego mają obowiązek ustalić mu profil pomocy. Zakres wsparcia zależny będzie od tego do którego z trzech profili zostanie on zakwalifikowany. Ustawa informuje ponadto o dodatkowych instrumentach skierowanych do bezrobotnych do 30 roku życia znajdujących się w kategorii osób będących w trudnej sytuacji na rynku pracy. Osoby te mają możliwość uzyskania bonów szkoleniowych, bonów stażowych, bonów zatrudnieniowych lub bonów na zasiedlenie. Wzrasta również zainteresowanie pracodawców możliwością refundacji składek na ubezpieczenie społeczne w przypadku zatrudnienia osoby bezrobotnej do 30 roku życia. Powyższe zmiany dają dodatkowe możliwości sprzyjające aktywizacji zawodowej i zwiększają szanse na zatrudnienie większej grupy młodych bezrobotnych.